

Bruselj, 6. julij 2021
(OR. en)

10160/21

Medinstitucionalna zadeva:
2021/0168 (NLE)

ECOFIN 645
CADREFIN 340
UEM 180
FIN 521

ZAKONODAJNI AKTI IN DRUGI INSTRUMENTI

Zadeva: IZVEDBENI SKLEP SVETA o odobritvi ocene načrta za okrevanje in
odpornost za Italijo

IZVEDBENI SKLEP SVETA

z dne ...

o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Italijo

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost¹ in zlasti člena 20 Uredbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

¹ UL L 57, 18.2.2021, str. 17.

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Izbruh COVID-19 negativno vpliva na gospodarstvo Italije. V letu 2019 je bruto domači proizvod (BDP) na prebivalca Italije znašal 95,0 % povprečja Unije. Glede na pomladansko napoved Komisije iz leta 2021 se je realni BDP Italije v letu 2020 zmanjšal za 8,9 %, v obdobju 2020–2021 pa naj bi se skupno zmanjšal za 5,0 %. Dolgoročnejši vidiki z učinkom na srednjeročno gospodarsko uspešnost vključujejo zlasti visoko brezposelnost mladih in nizko udeležbo žensk na trgu dela, počasno rast produktivnosti, neučinkovitost javne uprave in zelo visoko raven javnega dolga.

- (2) Svet je 9. julija 2019 in 20. julija 2020 v okviru evropskega semestra na Italijo naslovil priporočila. Svet je Italiji zlasti priporočil, naj obdavčitev preusmeri z dela, okrepi boj proti davčnim utajam in začne v celoti izvajati pretekle pokojninske reforme. Italiji je priporočil tudi, naj okrepi odpornost in zmogljivost zdravstvenega sistema, obenem pa izboljša usklajevanje med nacionalnimi in regionalnimi oblastmi. Poleg tega je Svet Italiji priporočil, naj okrepi prizadevanja za spoprijemanje z neprijavljenim delom, zagotovi, da se aktivne politike zaposlovanja in socialne politike učinkovito povezujejo in dosegajo zlasti mlade in ranljive skupine in da se s celovito strategijo podpira udeležba žensk na trgu dela, tudi z dostopom do kakovostnega otroškega varstva in dolgotrajne oskrbe. V zvezi z reševanjem krize zaradi COVID-19 je Svet Italiji priporočil, naj zagotovi ustrezno nadomestilo dohodka in dostop do socialnega varstva ter ublaži posledice krize za zaposlovanje, tudi s prožnimi ureditvami dela in aktivno podporo zaposlovanju. Poleg tega je Italija prejela priporočilo, naj izboljša rezultate v izobraževanju, okrepi učenje na daljavo in spodbuja izpopolnjevanje, vključno z digitalnimi spretnostmi in znanji. Italiji je bilo priporočeno, da naj ekonomsko politiko v zvezi z naložbami osredotoči na zeleni in digitalni prehod, pri čemer naj se upoštevajo regionalne razlike, zlasti pa naj se osredotoči na čisto in učinkovito proizvodnjo in uporabo energije, raziskave in inovacije, trajnosten javni promet, ravnanje z odpadki in upravljanje voda ter krepitev digitalne infrastrukture za zagotavljanje bistvenih storitev.

Italiji se je priporočilo tudi, naj v podporo gospodarstvu v času krize zaradi COVID-19 učinkovito izvaja ukrepe za zagotavljanje likvidnosti realnemu sektorju, da prednost zrelim javnim naložbenim projektom in spodbuja zasebne naložbe. Poleg tega je Svet Italiji priporočil, naj izboljša uspešnost javne uprave in učinkovitost pravosodnega sistema, okrepi insolvenčni okvir in pospeši boj proti korupciji. Svet je Italijo tudi pozval k odpravi omejevanja konkurence in izboljšanju sektorskih predpisov. Italiji se je priporočilo tudi, naj spodbuja prestrukturiranje bančnih bilanc stanja ob nadaljnjem zmanjševanju nedonosnih posojil ter izboljša dostop manjših in inovativnih podjetij do nebančnih virov financiranja. Komisija je po oceni napredka pri izvajanju priporočil za posamezne države ob predložitvi načrta za okrevanje in odpornost ugotovila, da je bil dosežen znaten napredek v zvezi s priporočili o sprejetju vseh potrebnih ukrepov za učinkovito zaježitev pandemije, ohranitev gospodarstva in podporo okrevanju, ki bo sledilo, o učinkovitem izvajanju ukrepov za zagotavljanje likvidnosti realnemu sektorju, vključno z malimi in srednjimi podjetji, inovativnimi podjetji in samozaposlenimi, ter za izogibanje plačilnim zamudam. Znatno napredek je bil zabeležen tudi v boju proti davčnim utajam, zlasti tistim v obliki neizdajanja računov.

- (3) Komisija je 2. junija 2021 objavila poglobljeni pregled za Italijo na podlagi člena 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta¹. Na podlagi opravljene analize ugotavlja, da v Italiji obstajajo čezmerna makroekonomska neravnotežja, zlasti zaradi visokega javnega dolga in dolgotrajno šibke dinamike produktivnosti, ki imata čezmejni vpliv tudi v zvezi s krhkostjo trga dela in bančnega sektorja.
- (4) V priporočilu Sveta o ekonomski politiki euroobmočja je bilo državam članicam euroobmočja priporočeno, naj ukrepajo, tudi prek svojih načrtov za okrevanje in odpornost, da bi med drugim zagotovile naravnost politike, ki podpira okrevanje, ter dodatno izboljšale konvergenco, odpornost ter trajnostno in vključujočo rast. V priporočilu Sveta je bila državam članicam euroobmočja priporočena tudi okrepitev nacionalnih institucionalnih okvirov, zagotovitev makrofinančne stabilnosti ter dokončanje ekonomske in monetarne unije in okrepitev mednarodne vloge eura.

¹ Uredba (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij (UL L 306, 23.11.2011, str. 25).

- (5) Italija je 30. aprila 2021 Komisiji predložila nacionalni načrt za okrevanje in odpornost v skladu s členom 18(1) Uredbe (EU) 2021/241. Načrt je bil predložen po postopku posvetovanja z lokalnimi in regionalnimi organi, socialnimi partnerji, organizacijami civilne družbe, mladinskimi organizacijami in drugimi ustreznimi deležniki, izvedenem v skladu z nacionalnim pravnim okvirom. Nacionalna odgovornost za načrte za okrevanje in odpornost je podlaga za njihovo uspešno izvajanje in trajni učinek na nacionalni ravni ter verodostojnost na evropski ravni. Komisija je na podlagi člena 19 Uredbe (EU) 2021/241 ocenila ustreznost, uspešnost, učinkovitost in skladnost načrta za okrevanje in odpornost v skladu s smernicami za ocenjevanje iz Priloge V k navedeni uredbi.
- (6) Načrti za okrevanje in odpornost bi morali slediti splošnim ciljem Mehanizma za okrevanje in odpornost, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/241 (v nadaljnjem besedilu: Mehanizem), in Instrumenta Evropske unije za okrevanje, vzpostavljenega z Uredbo Sveta (EU) 2020/2094¹, da bi podprli okrevanje po krizi zaradi COVID-19. Spodbujati bi morali ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo Unije s prispevanjem k šestim stebrom iz člena 3 Uredbe (EU) 2021/241.

¹ Uredba Sveta (EU) 2020/2094 z dne 14. decembra 2020 o vzpostavitvi Instrumenta Evropske unije za okrevanje v podporo okrevanju po krizi zaradi COVID-19 (UL L 433I, 22.12.2020, str. 23).

- (7) Izvajanje načrtov držav članic za okrevanje in odpornost bo pomenilo usklajena prizadevanja za reforme in naložbe po vsej Uniji. Z usklajenim hkratnim izvajanjem ter izvajanjem čezmejnih projektov in projektov, ki vključujejo več držav, se bodo takšne reforme in naložbe vzajemno krepile in ustvarile pozitivne učinke prelivanja po vsej Uniji. Približno tretjina učinka Mehanizma na rast in ustvarjanje delovnih mest v državah članicah bo tako posledica prelivanja iz drugih držav članic.

Uravnotežen odziv, ki prispeva k šestim stebrom

- (8) V skladu s členom 19(3), točka (a), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.1, k navedeni uredbi načrt za okrevanje in odpornost v veliki meri (ocena A) predstavlja celovit in ustrezno uravnotežen odziv na gospodarske in socialne razmere ter s tem ustrezno prispeva k vsem šestim stebrom iz člena 3 navedene uredbe ob upoštevanju specifičnih izzivov, s katerimi se sooča zadevna država članica, in dodeljenih finančnih sredstev zadevne države članice.

- (9) Načrt za okrevanje in odpornost vsebuje širok nabor naložb in reform v podporo obravnavanju izzivov zelenega prehoda, kot so povečanje energijske učinkovitosti stavb, razogljičenje gospodarske dejavnosti, blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje, učinkovitejša raba vodnih virov, krepitev krožnega gospodarstva ter ohranjanje in krepitev biotske raznovrstnosti. Cilj načrta za okrevanje in odpornost je tudi spoprijemanje z digitalnimi izzivi na način, da se digitalizirajo pomembne javne storitve, kot so pravosodje, javne službe za zaposlovanje, izobraževanje ali zdravstvo, ter da državljani in podjetja s kombinacijo neposrednih naložb in shem spodbud, kot je Transizione 4.0, sprejmejo digitalne tehnologije. Načrt za okrevanje in odpornost obravnava digitalne spretnosti in znanja z raznolikim sklopom ukrepov, namenjenih splošnemu prebivalstvu, javni upravi, izobraževalnemu sistemu in trgu dela.

- (10) Načrt za okrevanje in odpornost za vse tematske sklope in komponente spodbuja pametno, trajnostno in vključujočo rast z naložbami, namenjenimi krepitvi fizičnega in človeškega kapitala, ter reformami, ki bi morale srednjeročno in dolgoročno vplivati na produktivnost in konkurenčnost. Prvi dve komponenti prvega tematskega sklopa na primer predvidevata obsežne reforme na področju pravosodja, konkurence, javnega naročanja, javne uprave in obdavčenja ter javnofinančnih odhodkov, ki bi morale odpraviti ključna ozka grla v italijanskem gospodarstvu, in pomembne naložbe, ki se osredotočajo na digitalizacijo različnih gospodarskih sektorjev in bi morale pozitivno vplivati na produktivnost. V skladu s prednostnimi nalogami evropskega zelenega dogovora je cilj komponent drugega in tretjega tematskega sklopa spodbujati trajnostno rast, energijsko učinkovitost in blažitev podnebnih sprememb ter prilagajanje nanje s sklopom ambicioznih reform in naložb v različne sektorje, kot so voda, prostorsko načrtovanje, energijska učinkovitost stavb, trajnostna mobilnost v mestih in po vsej državi, razvoj obnovljivih virov energije, biotska raznovrstnost in krepitev krožnega gospodarstva. Komponente četrtega tematskega sklopa so usmerjene k reševanju izzivov, povezanih z izobraževanjem ter raziskavami in inovacijami, ki na uravnotežen način združujejo naložbe in reforme.

- (11) Načrt za okrevanje in odpornost naj bi socialno in teritorialno kohezijo po pričakovanjih okrepil z namenskimi naložbami in reformami, namenjenimi izboljšanju položaja najranljivejših družbenih skupin in manj razvitih regij v državi. V južnih regijah so predvidene znatne naložbe v fizični kapital. Te naložbe so večinoma povezane s prometom, digitalizacijo, ravnanjem z odpadki in upravljanjem voda. Ukrepi na področju izobraževanja in znanj in spretnosti ter ukrepi za najranljivejše skupine, ki so predvideni zlasti v komponentah četrtega in petega tematskega sklopa in ki bodo po pričakovanjih zelo pozitivno vplivali na socialno kohezijo, se prav tako močno osredotočajo na jug države. Komponente šestega tematskega sklopa so namenjene reševanju izzivov v zdravstvenem sektorju z velikimi prizadevanji za njegovo digitalizacijo, krepitev primarnega zdravstvenega varstva in povečanje njegove zmogljivosti za odzivanje na vse večje potrebe, povezane z demografijo in pripravljenostjo na krize.

Obravnava vseh ali pomembnega dela izzivov, opredeljenih v priporočilih za posamezno državo

- (12) V skladu s členom 19(3), točka (b), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.2, k navedeni uredbi se pričakuje, da bo načrt za okrevanje in odpornost prispeval k učinkovitemu obravnavanju vseh ali pomembnega dela izzivov (ocena A), opredeljenih v zadevnih priporočilih za posamezno državo, naslovljenih na Italijo, vključno s fiskalnimi vidiki, in priporočilih na podlagi člena 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011, ali izzivov, opredeljenih v drugih ustreznih dokumentih, ki jih je Komisija uradno sprejela v okviru evropskega semestra.

- (13) Načrt za okrevanje in odpornost vključuje obsežen sklop reform in naložb, ki se vzajemno krepijo in prispevajo k učinkoviti obravnavi vseh ali pomembnega dela gospodarskih in socialnih izzivov, opredeljenih v priporočilih za posamezne države, ki jih je Svet naslovil na Italijo v evropskem semestru leta 2019 in 2020. Reforme in naložbe, vključene v načrt za okrevanje in odpornost, bodo po pričakovanjih zlasti prispevale k vzdržnosti javnih financ, povečale odpornost zdravstvenega sektorja, izboljšale učinkovitost aktivnih politik zaposlovanja in socialnih politik ter izboljšale rezultate izobraževanja in izpopolnjevanja. Načrt za okrevanje in odpornost bo po pričakovanjih spodbudil tudi naložbe v podporo dvojnemu prehodu, zlasti na področju mrežnih gospodarskih panog, javnih služb ter raziskav in inovacij, da se zmanjšajo regionalne razlike, poveča uspešnost javne uprave in učinkovitost pravosodnega sistema, izboljša poslovno okolje in odpravijo ovire za konkurenco.

- (14) V zvezi s fiskalno-strukturno politiko načrt za okrevanje in odpornost vključuje ukrepe za izboljšanje pobiranja davkov in okrepitev boja proti davčnim utajam ter ukrepe za povečanje učinkovitosti javnofinančnih odhodkov z okrepljenim okvirom za pregled porabe in dokončanjem reforme fiskalnih odnosov na različnih ravneh države. Po pričakovanjih bodo h kakovosti javnih financ prispevali tudi strukturni ukrepi za izboljšanje okvira za javno naročanje. Za priporočila v zvezi s takojšnjim odzivom fiskalne politike na pandemijo se lahko šteje, da ne spadajo na področje uporabe načrta Italije za okrevanje in odpornost, ne glede na dejstvo, da se je Italija v letih 2020 in 2021 na splošno ustrezno in zadostno odzvala na takojšnjo potrebo gospodarstva po podpori s fiskalnimi sredstvi v skladu s splošno odstopno klavzulo iz Pakta za stabilnost in rast. Poleg tega priporočilo Italiji za zadosten napredek pri doseganju srednjeročnega proračunskega cilja v letu 2020 ni več relevantno, in sicer ker se je ustrezno proračunsko obdobje izteklo in ker je bila marca 2020 v okviru krize zaradi COVID-19 aktivirana splošna odstopna klavzula iz Pakta za stabilnost in rast.
- (15) Načrt za okrevanje in odpornost vključuje reformo in nekatere naložbe za zmanjšanje neprijavljenega dela ter ukrepe za izboljšanje rezultatov izobraževanja in zmanjšanje zgodnjega opuščanja šolanja, saj je to nad povprečjem Unije. Načrt za okrevanje in odpornost vključuje tudi ukrepe za povečanje udeležbe žensk na trgu dela s kombinacijo reform in naložb, vključno s krepitvijo ponudbe otroškega varstva. Poleg tega načrt vsebuje ukrepe za krepitev znanj in spretnosti, vključno z digitalnimi, ter za izboljšanje priložnosti za mlade in najranljivejše družbene skupine.

- (16) V načrt za okrevanje in odpornost so vključene pomembne reforme in naložbe za povečanje učinkovitosti javne uprave, zlasti za izboljšanje upravljanja zaposlovanja v javnem sektorju in krepitev upravne zmogljivosti. Ukrepi v zvezi z zaposlovanjem v javnem sektorju se osredotočajo na reformo izbora in zaposlovanja javnih uslužbencev. Novi sistem bi bilo treba takoj preskusiti z izborom osebja, potrebnega za upravljanje načrta za okrevanje in odpornost. Reforma je povezana z naložbami v oblikovanje enotne platforme za zaposlovanje, naložbo v izpopolnjevanje in prekvalifikacijo ter reformo poklicnih poti v javni upravi. Upravna poenostavitev z *ad hoc* zakonodajnimi ukrepi (hitri postopek) je predvidena za upravne postopke in odpravo dovoljenj, ki niso utemeljena z javnim interesom. Ukrepe dopolnjujejo in krepijo znatne naložbe in reforme za spodbujanje digitalizacije različnih javnih uprav. Za hitro izvedbo reform in naložb v IKT bo vzpostavljen poseben urad za preobrazbo za digitalno javno upravo.

- (17) Sklop reform in naložb v zdravstvenem sektorju je namenjen potrebnim omogočitvenim pogojem za zagotavljanje večje odpornosti zdravstvenih storitev, zlasti v zvezi z lokalnim zdravstvom, medicino na daljavo in naložbami v digitalizacijo sistema. Cilj znatnih naložb, povezanih s sektorskimi reformami, je podpreti dvojni prehod ter raziskave in inovacije ob upoštevanju regionalnih razlik. To zadeva zlasti ukrepe za izgradnjo in posodobitev digitalne infrastrukture, razvoj krožnega gospodarstva ter izboljšanje ravnanja z odpadki in upravljanja voda, povečanje energijske učinkovitosti stavb, spodbujanje proizvodnje obnovljivih virov energije, razširitev trajnostnega prometa in zmanjšanje razdrobljenosti storitev za oskrbo z vodo. Vključen je sklop naložb in reform za spodbujanje raziskav in inovacij, zlasti v zvezi z mladimi raziskovalci ter vključevanjem javnih in zasebnih institucij.

- (18) Načrt za okrevanje in odpornost predvideva tudi obsežne reforme za izboljšanje splošnega poslovnega okolja in zmanjšanje ovir za konkurenco. S sprejetjem novega letnega zakona o konkurenci za leto 2021 se bo po pričakovanjih skrajšal čas za ustanovitev podjetja v Italiji in povečala konkurenčnost postopkov za sklepanje pogodb za lokalne javne storitve, zlasti na področju ravnanja z odpadki in prometa, še posebej za pristanišča, regionalni železniški in lokalni javni promet, ter na področju koncesij, še posebej za avtoceste, polnilne postaje za e-mobilnost in vodno energijo. Sektorska zakonodaja na področju energetike postopno odpravlja regulirane cene električne energije ter vključuje spremljevalne ukrepe za povečanje konkurence na maloprodajnih trgih z energijo in uvedbo pametnih števecv druge generacije. Revizija zakonodaje o javnem naročanju vključuje predpise za skrajšanje časa med objavo naročil in njihovo oddajo, usklajevanje politike javnega naročanja, uvajanje elektronskega javnega naročanja, profesionalizacijo javnih kupcev in racionalizacijo naročnikov. To se bo predvidoma izvedlo tako, da se bo zagotovilo ustrezno ravnovesje med prednostmi poenostavitve ter kontrolami v zvezi z bojem proti korupciji in goljufijam. Načrt za okrevanje in odpornost predvideva konsolidacijo organov za nadzor trga, digitalizacijo inšpekcijskih pregledov proizvodov in ustanovitev novih akreditiranih laboratorijev. Izboljšave poslovnega okolja bodo predvidoma olajšale podjetništvo, vzpostavile boljše okvirne pogoje za konkurenco in dale prednost učinkovitejšemu razporejanju virov, kar je povezano z možnostjo povečanja produktivnosti.

- (19) Poleg tega načrt za okrevanje in odpornost vsebuje ambiciozne ukrepe za reformo in posodobitev civilnega, kazenskega in upravnega pravosodnega sistema. Naložbe, predvidene v načrtu za okrevanje in odpornost, so namenjene digitalizaciji sodišč, usposabljanju sodnikov in osebja ter izboljšanju splošne učinkovitosti sodišč, pri čemer kratkoročno vplivajo na organizacijske dejavnike, da bi lahko reforme, ki so v pripravi, hitreje prinesle rezultate. Ustanovitev in okrepitev urada za zaslišanje bo kot sestavni del pravosodne reforme v podporo sodnikom, da se zmanjšajo obstoječi sodni zaostanki in skrajša skupno trajanje postopkov kot del strategije okrevanja, kar bo pripomoglo k hitremu izvajanju reform in naložb s pozitivnim učinkom tudi na boj proti korupciji in splošno poslovno okolje. S temi ukrepi se bo predvidoma izboljšala tudi kakovost pravosodja, in sicer s podporo sodnikom pri običajnih študijskih dejavnostih, pravnih raziskavah, pripravi aktov in organizaciji spisov, kar bo sodnikom omogočilo, da se osredotočijo na zapletenejše naloge.
- (20) Načrt za okrevanje in odpornost bo z obravnavanjem omenjenih izzivov po pričakovanjih prispeval tudi k odpravljanju neravnotežij, kakor so opredeljena v priporočilih, sprejetih na podlagi člena 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 za leti 2019 in 2020, s katerimi se Italija sooča, zlasti v zvezi z visokim javnim dolgom in dolgotrajno šibko dinamiko produktivnosti v razmerah visoke brezposelnosti in ravni nedonosnih posojil, ki je kljub padajočemu trendu še vedno visoka.

Prispevek k potencialu rasti, ustvarjanju delovnih mest ter gospodarski, socialni in institucionalni odpornosti

- (21) V skladu s členom 19(3), točka (c), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.3, k navedeni uredbi se pričakuje, da bo imel načrt za okrevanje in odpornost velik vpliv (ocena A) na krepitev potenciala rasti, ustvarjanje delovnih mest ter gospodarsko, socialno in institucionalno odpornost države članice, s tem pa prispeval k izvajanju evropskega stebra socialnih pravic, vključno s spodbujanjem politik za otroke in mlade, ter na ublažitev gospodarskih in socialnih posledic krize zaradi COVID-19 ter s tem okrepil ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo in konvergenco v Uniji.

- (22) Simulacije, ki so jih opravile službe Komisije, kažejo, da bi lahko načrt za okrevanje in odpornost skupaj z ostalimi ukrepi Instrumenta Evropske unije za okrevanje do leta 2026 povečal BDP Italije za 2,5 %, kar pa ne vključuje možnih pozitivnih vplivov strukturnih reform, ki bi lahko bili znatni. Medtem ko kratkoročno prevladujejo učinki na povpraševanje zaradi povečanja javnih naložb, bi večje naložbe srednjeročno okrepile javni osnovni kapital s pozitivnimi učinki na potencialni in dejanski BDP. Pričakuje se, da bo načrt za okrevanje in odpornost prispeval k podpori teritorialne kohezije. V načrtu za okrevanje in odpornost je vsaj 40 % naložb s posebnim teritorialnim ciljem dodeljenih južnim regijam. Pričakuje se, da bo načrt odpravil infrastrukturno vrzel ter povečal produktivnost in konkurenčnost manj razvitih regij z naložbami v širokopasovne povezave, železnico za visoke hitrosti in regionalne proge, ravnanje z odpadki in upravljanje voda, pristanišča in zadnje dele povezav v posebnih ekonomskih conah. Pri ukrepih za oživitev mestnih območij in izboljšanje razmer za najranljivejše skupine prebivalstva je posebna pozornost namenjena tudi jugu in notranjosti države. Pričakuje se, da bodo reforme, predvidene v načrtu za okrevanje in odpornost, zlasti reforma javne uprave, in ukrepi, povezani s krepitvijo upravne zmogljivosti lokalne uprave, prispevali k izboljšanju učinkovitosti javne uprave v teh regijah.

- (23) Načrt predvideva obsežen sklop pomembnih naložb za zmanjšanje neenakosti in socialne ranljivosti v različnih komponentah, ki namenjajo posebno pozornost tudi jugu države. Obravnava številna pomembna področja, kot so povečanje ponudbe socialnih stanovanj, izboljšanje dostopa do socialnih storitev, zlasti za invalide in nesamozadostne starejše osebe, razširitev storitev oskrbe na domu ali podpora prikrajšanim skupnostim prek načrtov za mestno prenovo. Ukrepe spremljajo reforme, ki bi morale poenostaviti dostop do nekaterih socialnih storitev, kot sta okvirni zakon za invalide ali reforma v zvezi z razširitvijo medicine na daljavo in sosedskih omrežij. Skupaj z ukrepi iz drugih komponent, kot so ukrepi, povezani z zaposlovanjem, izobraževanjem ali zdravjem, ti ukrepi obravnavajo številna načela evropskega stebra socialnih pravic.

- (24) Načrt za okrevanje in odpornost se osredotoča tudi na politike za mlade in otroke, in sicer s sklopom ukrepov, kot sta izboljšanje kakovosti in povečanje zmogljivosti vrtcev in storitev otroškega varstva, pri katerih Italija zaostaja za povprečjem Unije. Cilj načrta za okrevanje in odpornost je tudi spodbujati vpis v programe terciarnega izobraževanja, zlasti na področju naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike, obenem pa vzpostavlja mrežo visokošolskih ustanov, ki ponujajo kratke podiplomske študijske programe. Načrt za okrevanje in odpornost vključuje številne ukrepe za okrepitev italijanskih raziskovalnih zmogljivosti, zlasti reformo za olajšanje mobilnosti pomembnih raziskovalcev in vodstvenih delavcev, poenostavitev upravljanja sredstev in reformo poklicne poti raziskovalcev. Pričakuje se, da bo načrt za okrevanje in odpornost podprl tudi vključevanje digitalnih tehnologij v osnovnošolski in srednješolski izobraževalni sistem z uporabo digitalnih virov v učilnicah, digitalizacijo izobraževalnih vsebin in ustanavljanjem laboratorijev z izobraževalnimi tehnologijami, kot so roboti, ki jih je mogoče programirati. V načrtu so predvideni tudi ukrepi za povečanje zaposljivosti mladih in podporo ustvarjanju delovnih mest v okviru digitalnega in zelenega prehoda. Pričakuje se tudi, da bodo reforme izobraževalnega sistema in aktivne politike zaposlovanja izboljšale okvirne pogoje in pripomogle k uspehu teh naložb.

- (25) Načrt za okrevanje in odpornost vključuje naložbe in reforme za krepitev človeškega kapitala in spodbujanje enakih možnosti izobraževanja po vsej državi, za katere se pričakuje, da bodo prispevale k zmanjšanju neenakosti in regionalnih razlik, kar zadeva šolsko infrastrukturo in rezultate izobraževanja. Pričakuje se, da bodo imele južne regije znatne koristi od predvidenih naložb v športne objekte, vrtce in študentske namestitve ter od povečanega števila univerzitetnih štipendij in ciljno usmerjenih projektov za zmanjšanje zgodnjega opuščanja šolanja ter boljše rezultate izobraževanja ranljivih učencev. Ukrepi, vključeni v načrt za okrevanje in odpornost, so namenjeni tudi krepitvi kompetenc, znanj in spretnosti v sekundarnem in terciarnem izobraževanju, izboljšanju socialnih storitev v notranjosti države, spodbujanju rehabilitacije premoženja, zaplenjenega zaradi organiziranega kriminala, in krepitvi teritorialnega zdravstva.

Načelo, da se ne škoduje bistveno

- (26) V skladu s členom 19(3), točka (d), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.4, k navedeni uredbi se pričakuje, da bo načrt za okrevanje in odpornost zagotovil, da noben ukrep (ocena A) za izvajanje reform in naložbenih projektov, vključenih v načrt za okrevanje in odpornost, ne bo bistveno škodoval okoljskim ciljem v smislu člena 17 Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta¹ (načelo, da se ne škoduje bistveno), in sicer blaženju podnebnih sprememb, prilagajanju podnebnim spremembam, trajnostni rabi in varstvu vodnih in morskih virov, krožnemu gospodarstvu, preprečevanju in nadzoru onesnaževanja ter varstvu in obnovi biotske raznovrstnosti in ekosistemov. Italija je predložila utemeljitve v skladu s tehničnimi smernicami iz sporočila Komisije z naslovom Tehnične smernice za uporabo „načela, da se ne škoduje bistveno“ v skladu z uredbo o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost² in se, kjer je bilo potrebno, zavezala k izvajanju posebnih ukrepov iz ustreznih mejnikov in ciljev, da se ne škoduje bistveno.

¹ Uredba (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe (EU) 2019/2088 (UL L 198, 22.6.2020, str. 13).

² UL C 58, 18.2.2021, str. 1.

- (27) Pri nekaterih ukrepih iz načrta za okrevanje in odpornost je bila glede na njihovo naravo potrebna posebna pozornost, da se ne škoduje bistveno. Za naložbe v prenovno, biometan, vodik, namakanje in zadnje dele povezave bi bilo treba določiti mejnike. Odpadke, ki nastanejo pri prenovi, je treba obdelati v skladu z načeli krožnega gospodarstva. Ukrepi za obdelavo odpadkov ne vsebujejo naložb v sežiganje ali mehansko-biološko obdelavo v skladu z načelom, da se ne škoduje bistveno. Pri ukrepih za zamenjavo voznega parka vozil in strojev so do financiranja upravičena le čista vozila. Biometan, ki ga uporabljajo vozila, je skladen z Direktivo (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta¹ o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov. Predvideni so tudi posebni zaščitni ukrepi v zvezi z varstvom biotske raznovrstnosti.

Prispevek k zelenemu prehodu, vključno z biotsko raznovrstnostjo

- (28) V skladu s členom 19(3), točka (e), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.5, k navedeni uredbi načrt za okrevanje in odpornost vsebuje ukrepe, ki v veliki meri (ocena A) prispevajo k zelenemu prehodu, vključno z biotsko raznovrstnostjo, ali k obravnavanju izzivov, ki iz tega izhajajo. Za ukrepe, ki podpirajo podnebne cilje, je namenjen znesek, ki predstavlja 37,5 % skupnih dodeljenih sredstev za načrt za okrevanje in odpornost, izračunanih po metodologiji iz Priloge VI k Uredbi (EU) 2021/241. V skladu s členom 17 Uredbe (EU) 2021/241 je načrt za okrevanje in odpornost skladen z informacijami iz nacionalnega energetskega in podnebnega načrta za leto 2030.

¹ Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L 328, 21.12.2018, str. 82).

- (29) Načrt za okrevanje in odpornost vključuje širok nabor naložb in reform za obravnavanje izzivov zelenega prehoda ter je na splošno dobro usklajen s prednostnimi nalogami evropskega zelenega dogovora in njegovega načrta za uresničitev podnebnih ciljev do leta 2030 ter s ciljem, da Evropa do leta 2050 postane družba, odporna na podnebne spremembe. Načrt za okrevanje in odpornost vključuje več ukrepov v zvezi s prenovami za večjo energijsko učinkovitost stavb, zlasti prek odbitka davka na stanovanjske nepremičnine superbonus, predvideva pa tudi neposredne naložbe za izboljšanje energijske učinkovitosti občin, šol, pravosodnih zgradb, hotelov, muzejev, kinematografov in gledališč. Poleg tega je cilj načrta za okrevanje in odpornost povečati konkurenco na trgih z električno energijo in plinom ter spodbujati uporabo obnovljivih virov energije. Ti ukrepi vključujejo naložbe, namenjene podpori obnovljivih virov energije za energijske skupnosti in skupaj delujoče samoporabnike energije iz obnovljivih virov ter razvoju proizvodnje električne energije na morju in pametnih omrežjih.

- (30) Načrt za okrevanje in odpornost vsebuje reforme, ki bodo olajšale pridobivanje dovoljenj za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov in prenovile postopek podeljevanja koncesij hidroelektrarnam. Načrt za okrevanje in odpornost se osredotoča na zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v prometu, predvideva pomembne naložbe v trajnostno urbano mobilnost, vključno z e-mobilnostjo, krepitev železniške infrastrukture v podporo prehodu na druge oblike prevoza in zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v zračnem in pomorskem prometu ter kmetijstvu. Poleg tega načrt za okrevanje in odpornost podpira prizadevanja Italije za prilagajanje podnebnim spremembam, potresno odpornost in kakovost infrastrukture. Predvideva se, da bo načrt za okrevanje in odpornost prispeval k reševanju obstoječih izzivov na področju ravnanja z odpadki, spodbujal krožno gospodarstvo, izboljšal upravljanje vodnih virov in odpadne vode ter okrepil varstvo biotske raznovrstnosti. V ta namen načrt za okrevanje in odpornost predvideva ukrepe, kot so sprejetje nove strategije za krožno gospodarstvo, posodobitev in vzpostavitev novih obratov za ravnanje z odpadki, izboljšanje vodne infrastrukture za izboljšanje oskrbe in zmanjšanje izgub vode, ter sklop ukrepov za ponovno pogozdovanje in obnovo naravnih območij, morskega dna in morskih habitatov.

Prispevek k digitalnemu prehodu

- (31) V skladu s členom 19(3), točka (f), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.6, k navedeni uredbi načrt za okrevanje in odpornost vsebuje ukrepe, ki v veliki meri (ocena A) učinkovito prispevajo k digitalnemu prehodu ali k obravnavanju izzivov, ki iz tega izhajajo. Za ukrepe, ki podpirajo digitalne cilje, je namenjen znesek, ki predstavlja 25,1 % skupnih dodeljenih sredstev za načrt za okrevanje in odpornost, izračunanih po metodologiji iz Priloge VII k Uredbi (EU) 2021/241.

- (32) Skupno dvanajst elementov vsebuje ukrepe, ki prispevajo k digitalnemu prehodu s širokim, medsektorskim pristopom. Na področju digitalizacije podjetij se načrtujejo znatne naložbe s poudarkom na davčnih spodbudah za pametnejše proizvodne sisteme (Transizione 4.0). Načrt za okrevanje in odpornost predvideva tudi podporo omrežjem za sodelovanje na področju raziskav in inovacij ter prenos tehnologije med univerzami, raziskovalnimi inštituti in podjetji. Pričakuje se, da bodo naložbe v dokončanje ultrahitrih širokopasovnih omrežij in povezljivost 5G prispevale k doseganju evropskih digitalnih ciljev za leto 2030, njihovo hitro izvajanje pa bi prineslo znatne koristi v celotnem gospodarstvu in družbi.
- (33) Druge pomembne naložbe so namenjene digitalizaciji javne uprave z ukrepi, načrtovanimi za splošno javno upravo, zdravstveni sektor in izobraževalni sektor. Učinkovito izvajanje teh ukrepov bi prispevalo k vzpostavitvi digitalne infrastrukture, ki je pripravljena na prihodnost, okrepilo kibernetško varnost, povečalo učinkovitost javne uprave in njeno odpornost ter jo približalo državljanom. Načrt za okrevanje in odpornost predvideva tudi ukrepe, ki dopolnjujejo nacionalne naložbe v digitalizacijo pravosodja.

- (34) Digitalni prehod pred Italijo postavlja velike izzive, saj se država sooča z znatnimi primanjkljaji tako pri osnovni kot napredni digitalni usposobljenosti, kar se odraža tudi v nizki stopnji digitalizacije proizvodnega sistema. Cilj načrta za okrevanje in odpornost je prispevati k reševanju teh izzivov z naložbami, usmerjenimi v potrebe po usposobljenosti splošnega prebivalstva, ljudi, ki jim bolj grozi digitalna izključenost, učiteljev, javnih uslužbencev in delovne sile. Razvoj napredne digitalne usposobljenosti se obravnava kot del širših ukrepov, ki prispevajo k večji razpoložljivosti tehničnih in specializiranih digitalnih spretnosti in znanj.

Trajen učinek

- (35) V skladu s členom 19(3), točka (g), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.7, k navedeni uredbi se pričakuje, da bo imel načrt za okrevanje in odpornost v veliki meri (ocena A) trajen učinek na Italijo.

- (36) Načrt za okrevanje in odpornost vključuje ključne reforme v podporo reševanju dolgotrajnih izzivov Italije, ki bi lahko strukturno izboljšale konkurenčnost italijanskega gospodarstva. Predlagana reforma javne uprave bo predvsem morala dopolniti in zaključiti celovito reformo, sprejeto leta 2014. Polno, hitro in pravilno izvajanje novega sklopa ukrepov bi moralo povečati učinkovitost javne uprave. To bi skupaj s predvideno reformo pravosodja, katere cilj je občutno zmanjšanje sodnih zaostankov v civilnih in kazenskih postopkih ter zmanjšanje sodnih zaostankov v upravnih postopkih, znatno izboljšalo delovanje gospodarstva. Poleg tega načrt za okrevanje in odpornost vključuje sklop ambicioznih reform za odpravo ovir v poslovnem okolju ter povečanje preglednosti in odprtosti nekaterih gospodarskih sektorjev za konkurenco. Sektorske reforme, kot so tiste, ki so načrtovane v energetske in vodnem sektorju, z obravnavanjem večjih ovir odpravljajo pomembne pomanjkljivosti, pričakuje pa se, da bodo imele trajen pozitiven učinek na rast in produktivnost. Pričakuje se, da bodo reforme povečale donose celovitega sklopa naložb, načrtovanih v različnih sektorjih italijanskega gospodarstva, ki bodo nadgradile fizično infrastrukturo po vsej državi, okrepile človeški kapital ter pospešile zeleni in digitalni prehod.

- (37) Trajni učinek načrta za okrevanje in odpornost je mogoče okrepiti tudi s sinergijami med načrtom za okrevanje in odpornost in drugimi programi, vključno s tistimi, ki se financirajo iz skladov kohezijske politike, zlasti z vsebinskim obravnavanjem globoko zakoreninjenih ozemeljskih izzivov in spodbujanjem uravnoveženega razvoja.

Spremljanje in izvajanje

- (38) V skladu s členom 19(3), točka (h), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.8, k navedeni uredbi so ureditve, predlagane v načrtu za okrevanje in odpornost za zagotovitev učinkovitega spremljanja in izvajanja načrta za okrevanje in odpornost, vključno s predvidenim časovnim razporedom, mejniki in cilji ter povezanimi kazalniki, ustrezne (ocena A).

- (39) Za izvajanje in spremljanje načrta za okrevanje in odpornost je predvideno upravljanje na več ravneh. To vključuje zlasti: na politični ravni usmerjevalni odbor, ustanovljen na predsedstvu sveta ministrov; na ravni socialnega dialoga posvetovalno telo, ki vključuje ustrezne deležnike; na tehnični ravni sekretariat, ustanovljen na predsedstvu sveta ministrov v podporo delu usmerjevalnega odbora in posvetovalnega telesa, osrednjo strukturo za usklajevanje in nadzor, vzpostavljeno pri ministrstvu za gospodarstvo in finance, ter strukture za tehnično usklajevanje, opredeljene na ravni osrednjih uprav, odgovornih za posamezne ukrepe. Model predvideva tudi ustanovitev neodvisnega revizijskega organa za izvajanje sistemov notranjih kontrol. Centralne in lokalne uprave ostajajo odgovorne za operativno izvajanje ukrepov načrta za okrevanje in odpornost na podlagi ustreznih pristojnosti. Model upravljanja določa dodelitev jasnih odgovornosti za izvajanje načrta za okrevanje in odpornost, spremljanje napredka in poročanje. Odgovornosti in pooblastila so določeni v zakonskem odloku z dne 31. maja 2021, št. 77, ki daje pravna pooblastila ustreznim organom. Ta model naj bi ustvaril sinergije in zagotovil usklajevanje med mehanizmom in drugimi programi Unije, s čimer bi se lahko izboljšalo izvajanje skladov Unije v Italiji. Krepitev upravne zmogljivosti, vključno z dodatnimi človeškimi viri in zagotavljanjem tehnične podpore upravam, ter poenostavitev upravnih postopkov sta predvideni in vključeni v pravne akte (zakonski odlok z dne 9. junija 2021, št. 80 in zakonski odlok z dne 31. maja 2021, št. 77), da se zagotovi pravočasno in učinkovito izvajanje ukrepov iz načrta za okrevanje in odpornost. Predvideni so tudi ad hoc mehanizmi za obravnavo vprašanj v zvezi z izvajanjem, ki so določeni v zakonskem odloku z dne 31. maja 2021, št. 77. Mejniki in cilji italijanskega načrta za okrevanje in odpornost so jasni in realistični ter ustrezno odražajo naložbe in reforme, predvidene v načrtu za okrevanje in odpornost. Ustrezni kazalniki so relevantni, sprejemljivi in dovolj zanesljivi.

- (40) Države članice bi morale zagotoviti, da se finančna podpora v okviru mehanizma sporoči in potrdi v skladu s členom 34 Uredbe (EU) 2021/241. V okviru instrumenta za tehnično podporo, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/240 Evropskega parlamenta in Sveta¹, se lahko zahteva tehnična podpora za pomoč državam članicam pri izvajanju njihovega načrta za okrevanje in odpornost.

Izračun stroškov

- (41) V skladu s členom 19(3), točka (i), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.9, k navedeni uredbi je utemeljitev v načrtu za okrevanje in odpornost o znesku ocenjenih skupnih stroškov načrta za okrevanje in odpornost v srednji meri (ocena B) razumna in verjetna, skladna z načelom stroškovne učinkovitosti ter sorazmerna s pričakovanim nacionalnim gospodarskim in socialnim učinkom.

¹ Uredba (EU) 2021/240 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. februarja 2021 o vzpostavitvi Instrumenta za tehnično podporo (UL L 57, 18.2.2021, str. 1).

- (42) Italija je predložila ocene stroškov za vse ukrepe načrta za okrevanje in odpornost, ki vključujejo stroške. Na splošno so metodologija in predpostavke za doseg ocen stroškov jasne in verjetne za večino ukrepov načrta za okrevanje in odpornost in pogosto temeljijo na prejšnjih projektih podobne narave ali ustreznih podpornih študijah. Vendar pa za nekatere ukrepe podrobnosti o metodologiji in podlagi, uporabljeni za pripravo ocen stroškov, manjkajo ali pa so te nepopolne, kar onemogoča v celoti pozitivno oceno ocen stroškov. Zato je utemeljitev ocen stroškov za znesek ocenjenih skupnih stroškov načrta za okrevanje in odpornost razumna in v srednji meri verjetna. Poleg tega je ocenjeni skupni strošek načrta za okrevanje in odpornost v skladu z načelom stroškovne učinkovitosti in je sorazmeren s pričakovanim nacionalnim gospodarskim in socialnim učinkom.

- (43) V skladu s členom 19(3), točka (j), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.10, k navedeni uredbi so ureditve, predlagane v načrtu za okrevanje in odpornost, ter dodatni ukrepi iz tega sklepa ustrezni (ocena A) za preprečevanje, odkrivanje in odpravljanje korupcije, goljufij in nasprotij interesov pri uporabi sredstev, zagotovljenih v okviru navedene uredbe, pri čemer se pričakuje, da bodo učinkovito preprečevali dvojno financiranje v okviru navedene uredbe in drugih programov Unije. To ne posega v uporabo drugih instrumentov in orodij za spodbujanje in zagotavljanje skladnosti s pravom Unije, tudi za preprečevanje, odkrivanje in odpravljanje korupcije, goljufij in nasprotij interesov ter zaščito proračuna Unije v skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2020/2092 Evropskega parlamenta in Sveta¹.
- (44) Vzpostavitev sistema notranjih kontrol in ureditev, predlaganih v načrtu za okrevanje in odpornost, je ocenjena kot dovolj robustna, ustrezne strukture pa so jasno opisane. V načrtu za okrevanje in odpornost so jasno opredeljeni akterji (organi/subjekti) ter opisane njihove vloge in obveznosti za izvajanje nalog notranjega nadzora. Ministrstvu za gospodarstvo in finance je bila dodeljena naloga splošnega usklajevanja, v okviru ministrstva pa je bil ustanovljen neodvisen revizijski organ s pooblastili, določenimi v zakonskem odloku z dne 31. maja 2021, št. 77. Za krepitev upravne zmogljivosti je predvideno ad hoc zaposlovanje.

¹ Uredba (EU, Euratom) 2020/2092 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2020 o splošnem režimu pogojenosti za zaščito proračuna Unije (UL L 433I, 22.12.2020, str. 1).

- (45) Vzpostavljeni so kontrolni sistemi in druge ustrezne ureditve, vključno z zbiranjem in dajanjem na voljo podatkov o končnih prejemnikih: od sredine leta 2022 z vzpostavitvijo enotnega informacijskega sistema (ReGiS), do takrat pa se uporabljajo prehodne informacijske ureditve na podlagi obstoječih orodij za obdelavo podatkov, ki jih je treba prilagoditi za ta namen. Zbiranje podatkov v skladu s členom 22(2), točka (d), iz Uredbe (EU) 2021/241 temelji na informacijah iz podatkovnih zbirk javne uprave, vključno na primer s podatkovnimi zbirkami, ki temeljijo na identifikacijskih kodah ponudb. Revizijski organ bi moral v zvezi s prehodnimi informacijskimi ureditvami preveriti zbiranje podatkov iz člena 22(2), točka (d), Uredbe (EU) 2021/241 in zagotavljanje dostopa do njih. Ta zaveza in poročanje revizijskega organa o njej sta kot mejnik vključena v prilogo k temu sklepu. Te ureditve se štejejo kot ustrezne za preprečevanje, odkrivanje in odpravljanje korupcije, goljufij in nasprotij interesov pri uporabi sredstev v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost ter za preprečevanje dvojnega financiranja iz instrumenta za okrevanje in odpornost ter drugih programov Unije.

- (46) Pravilno delovanje notranjih kontrol in ureditve zajemanja podatkov ter struktur poročanja in prehod na enotni sistem (ReGiS) so ključnega pomena za poročanje o doseganju ciljev in mejnikov ter določanje zahtevkov za plačilo. Prehodne informacijske ureditve, napredek pri razvoju novega informacijskega okolja (ReGiS) in dejanski prehod na ta sistem repozitorija zahtevajo posebno informacijsko revizijo s strani revizijskega organa v zvezi s sposobnostjo sistema ReGiS, da izpolni funkcije, opisane v načrtu za okrevanje in odpornost, zlasti v zvezi s celovitostjo podatkov in vzdrževanjem revizijske sledi. Skupaj s prvim zahtevkom za plačilo revizijski organ predloži revizijsko poročilo o prehodnem sistemu, ki potrjuje funkcije sistema repozitorija.
- (47) Za preprečevanje, odkrivanje in odpravljanje goljufij, korupcije in nasprotja interesov je v okviru izvajanja načrta za okrevanje in odpornost predvidena okrepitev obstoječih ureditev. Poleg vloge carinske in finančne policije (Guardia di Finanza), organa za boj proti korupciji (ANAC) in italijanskega računskega sodišča se bo uporabil enotni projektni kodeks in ARACHNE tudi zato, da bi se izognili tveganju dvojnega financiranja.

Skladnost načrta za okrevanje in odpornost

- (48) V skladu s členom 19(3), točka (k), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.11, k navedeni uredbi načrt za okrevanje in odpornost v veliki meri (ocena A) vključuje ukrepe za izvajanje reform in javnih naložbenih projektov, ki predstavljajo usklajeno delovanje.

- (49) V italijanskem načrtu za okrevanje in odpornost je predstavljena strateška in dosledna vizija s splošno skladnostjo med komponentami in posameznimi ukrepi. Reforme in naložbe v posamezni komponenti so dosledne in se medsebojno krepijo, komponente pa se med seboj tudi v precejšnji meri dopolnjujejo. V načrtu za okrevanje in odpornost je na primer več komponent, ki predvidevajo ukrepe za spodbujanje energijske učinkovitosti ali zagotavljajo, da ne bo negativnega učinka na porabo energije poleg tistih, posebej namenjenih zelenemu in ekološkemu prehodu. Drug primer je, da vse komponente vključujejo mlade, spol in teritorialno kohezijo kot prednostne naloge, ne glede na njihovo posebno področje uporabe. Ukrepi, predlagani v okviru komponente, med seboj niso v nasprotju in drug drugega ne razvrednotijo, prav tako niso ugotovljena protislovja med različnimi komponentami.

- (50) Načrt Italije za okrevanje in odpornost vključuje ukrepe, za katere se pričakuje, da bodo prispevali k obravnavanju izzivov v državi na področju enakosti spolov in enakih možnosti za vse. Vključuje zlasti ukrepe, ki obravnavajo izzive na področju enakosti spolov, kot sta podpora ženskemu podjetništvu ali vzpostavitev nacionalnega sistema certificiranja za enakost spolov. Predvideni so tudi posebni ukrepi v podporo enakim možnostim za mlade, vključno z ukrepi za povečanje vpisa v študijske programe naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike ter krepitev digitalnih in inovacijskih znanj in spretnosti s posebnim poudarkom na enakosti spolov in enakih možnostih za vse. Ukrepi za izboljšanje socialnih in zdravstvenih storitev v skupnosti in na domu, kot so inovativne stanovanjske rešitve in oprema, so namenjeni spodbujanju samostojnega življenja invalidov in starejših oseb. V načrtu za okrevanje in odpornost je pojasnjeno, kako bodo različne komponente neposredno ali posredno prispevale k odpravljanju neenakosti in spodbujanju enakih možnosti, zlasti za ženske in mlade. Vendar pa je pričakovani prispevek za posebne skupine, kot so pripadniki etničnih ali rasnih manjšin, v načrtu za okrevanje in odpornost še vedno nejasen. Zlasti če je pričakovani prispevek samo posreden, je ključno, da se s pozornim spremljanjem konkretnega izvajanja načrta za okrevanje in odpornost zagotovi, da bo prinesel pričakovane rezultate in tvoril del celovite strategije v sinergiji z nacionalnimi politikami za enakost spolov, kot je nacionalna strategija za enakost spolov za obdobje 2021–2026.

- (51) V skladu s členom 18(4), točka (g), Uredbe (EU) 2021/241 načrt za okrevanje in odpornost vključuje samooceno varnosti za naložbe v zvezi s storitvami v oblaku in infrastrukturo za javno upravo. Kar zadeva ukrepe za povezljivost, zlasti za uporabo 5G, je Italija potrdila, da bo takšno oceno izvedla pozneje, pri čemer bo upoštevala scenarije povezljivosti, ki bodo rezultat kartiranja in javnega posvetovanja. V zvezi s tem je Italija navedla, da bo analizirala scenarije tveganja ter izvedla ukrepe za preprečevanje ali ublažitev morebitnih varnostnih tveganj.

Čezmejni projekti in projekti, ki zajemajo več držav

- (52) Načrt za okrevanje in odpornost vključuje naložbe vzdolž vseevropskih prometnih koridorjev (TEN-T) in čezmejnih železniških povezav med Italijo in Avstrijo z dokončanjem obvoznice Bolzano na progi Verona–Brennero, ki je pomembno vozlišče za potniški in tovorni promet med Italijo ter severno in vzhodno Evropo. Poleg tega bi moral razvoj najmanj 3 400 km evropskega sistema za vodenje železniškega prometa omogočiti interoperabilnost z železniškimi sistemi drugih držav članic. Načrt za okrevanje in odpornost vključuje ukrepe v podporo uporabi tehnologij, ki temeljijo na optičnih vlaknih in na 5G, vzdolž evropskih koridorjev 5G. Načrt za okrevanje in odpornost predvideva tudi financiranje sodelovanja italijanskih podjetij v odobrenih in potencialno pomembnih projektih skupnega evropskega interesa ter v raziskovalnih in razvojnih partnerstvih in krepitev mreže evropskih vozlišč za digitalne inovacije za izmenjavo znanj in izkušenj z drugimi državami članicami.

Postopek posvetovanja

- (53) Načrt za okrevanje in odpornost je bil predmet postopka posvetovanja in interakcij z različnimi deležniki, vključno z regionalnimi in lokalnimi organi, organizacijami civilne družbe, socialnimi partnerji, akademiki in strokovnjaki na področju politik. Na podlagi mnenja italijanskega parlamenta o strateških smernicah, ki jih je predlagala vlada za pripravo načrta za okrevanje in odpornost, je svet ministrov 12. januarja 2021 odobril prvo različico. Po zamenjavi vlade februarja 2021 so se nadaljevali pregled osnutka načrta za okrevanje in odpornost in posvetovanja z ustreznimi deležniki. Poslanska zbornica in senat sta organizirala vrsto predstavitev, na katerih so sodelovali različni deležniki, kot so regionalni in lokalni organi, socialni partnerji, organizacije civilne družbe in institucionalni organi, ter o tem sprejela ad hoc poročila skupaj z resolucijami, ki usmerjajo dokončanje načrta za okrevanje in odpornost na tej podlagi. Poleg tega je vlada vodila dialog z regionalnimi in lokalnimi organi v okviru konference med državo in regijami. Po koncu tega postopka je bil spremenjeni načrt predstavljen parlamentu, ki je potrdil njegovo predložitev Komisiji.
- (54) Kar zadeva postopek posvetovanja v fazi izvajanja, italijanski načrt za okrevanje in odpornost predvideva nadaljevanje rednih dialogov z različnimi upravami, vključenimi v izvajanje načrta za okrevanje in odpornost, in deležniki. V ta namen model upravljanja predvideva ustanovitev posvetovalnega organa, v katerem sodelujejo gospodarski in socialni partnerji. Za zagotovitev, da bodo ustrezni akterji prevzeli odgovornost, je ključnega pomena, da v celotnem obdobju izvajanja naložb in reform iz načrta sodelujejo vsi zadevni lokalni organi in deležniki, vključno s socialnimi partnerji.

Pozitivna ocena

- (55) Potem ko je Komisija pozitivno ocenila italijanski načrt za okrevanje in odpornost z ugotovitvijo, da načrt za okrevanje in odpornost zadovoljivo izpolnjuje merila za oceno iz Uredbe (EU) 2021/241, bi bilo treba v skladu s členom 20(2) in Prilogo V navedene uredbe v tem sklepu določiti reforme in naložbene projekte, potrebne za izvajanje načrta za okrevanje in odpornost, ustrezne mejnike, cilje in kazalnike ter znesek, ki ga Unija da na voljo za izvajanje načrta za okrevanje in odpornost v obliki nepovratne finančne podpore in podpore v obliki posojila.

Finančni prispevek

- (56) Ocenjeni skupni stroški načrta za okrevanje in odpornost Italije znašajo 191 499 177 889 EUR. Ker načrt za okrevanje in odpornost zadovoljivo izpolnjuje merila za oceno iz Uredbe (EU) 2021/241 in ker je znesek ocenjenih skupnih stroškov načrta za okrevanje in odpornost višji od najvišjega finančnega prispevka, ki je na voljo za Italijo, bi moral biti finančni prispevek, dodeljen za načrt za okrevanje in odpornost Italije, enak skupnemu znesku finančnega prispevka, ki je na voljo za Italijo.

- (57) V skladu s členom 11(2) Uredbe (EU) 2021/241 je treba izračun najvišjega finančnega prispevka za Italijo posodobiti do 30. junija 2022. Zato bi bilo treba v skladu s členom 23(1) navedene uredbe znesek za Italijo, ki ne presega najvišjega finančnega prispevka iz točke (a) člena 11(1) navedene uredbe, dati na voljo za pravno obveznost, ki se sprejme do 31. decembra 2022. Po potrebi bi moral Svet po posodobitvi najvišjega finančnega prispevka na predlog Komisije brez nepotrebnega odlašanja spremeniti ta sklep tako, da vanj vključi posodobljeni najvišji finančni prispevek, izračunan v skladu s členom 11(2) navedene uredbe.
- (58) Poleg tega je Italija zaprosila za podporo v obliki posojila, da bi podprla dodatne reforme in naložbe. Največji obseg posojila, za katero je zaprosila Italija, znaša 6,8 % njenega bruto nacionalnega dohodka za leto 2019 v tekočih cenah. Znesek ocenjenih skupnih stroškov načrta za okrevanje in odpornost je višji od vsote finančnega prispevka, ki je na voljo za Italijo, in zaprosene podpore v obliki posojila.
- (59) Podpora, ki se zagotovi, se financira z izposojanjem sredstev s strani Komisije v imenu Unije na podlagi člena 5 Sklepa Sveta (EU, Euratom) 2020/2053¹. Podpora bi se morala izplačati v obrokih, ko Italija zadovoljivo izpolni ustrezne mejnike in cilje, opredeljene v zvezi z izvajanjem načrta za okrevanje in odpornost.

¹ Sklep Sveta (EU, Euratom) 2020/2053 z dne 14. decembra 2020 o sistemu virov lastnih sredstev Evropske unije in razveljavitvi Sklepa 2014/335/EU, Euratom (UL L 424, 15.12.2020, str. 1).

- (60) Italija je zaprosila za predhodno financiranje v višini 13 % finančnega prispevka in 13 % posojila. Navedeni znesek bi moral biti dan na voljo Italiji pod pogojem, da začneta veljati sporazum iz člena 23(1) Uredbe (EU) 2021/241 (v nadaljnjem besedilu: sporazum o financiranju) in posojilna pogodba iz člena 15(2) navedene uredbe (v nadaljnjem besedilu: posojilna pogodba), in v skladu z navedenima sporazumom in pogodbo.
- (61) Ta sklep ne bi smel posegati v izid postopkov v zvezi z dodeljevanjem sredstev Unije v okviru katerega koli drugega programa Unije poleg Mehanizma ali v postopke v zvezi z izkrivljanjem delovanja notranjega trga, ki se morda izvajajo, zlasti na podlagi členov 107 in 108 Pogodbe. Sklep ne prevlada nad zahtevo, da države članice Komisijo na podlagi člena 108 Pogodbe obvestijo o primerih morebitne državne pomoči –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Odobritev ocene načrta za okrevanje in odpornost

Ocena načrta za okrevanje in odpornost Italije na podlagi meril iz člena 19(3)

Uredbe (EU) 2021/241 se odobri. Reforme in naložbeni projekti v okviru načrta za okrevanje in odpornost, ureditve in časovni raspored za spremljanje in izvajanje načrta za okrevanje in odpornost, vključno z ustreznimi mejniki in cilji ter dodatnimi mejniki in cilji, povezanimi s plačilom posojila, zadevni kazalniki v zvezi z izpolnjevanjem predvidenih mejnikov in ciljev ter ureditve za zagotavljanje popolnega dostopa Komisije do zadevnih osnovnih podatkov so določeni v Prilogi k temu sklepu.

Člen 2
Finančni prispevek

1. Unija da Italiji na voljo finančni prispevek v obliki nepovratne podpore v višini 68 880 513 747 EUR¹. Znesek v višini 47 925 096 762 EUR se da na voljo za pravno obveznost, ki se sprejme do 31. decembra 2022. Če posodobitev iz člena 11(2) Uredbe (EU) 2021/241 privede do posodobljenega najvišjega finančnega prispevka za Italijo, ki je enak ali višji od 68 880 513 747 EUR, se da na voljo dodaten znesek v višini 20 955 416 985 EUR za pravno obveznost, ki se sprejme med 1. januarjem 2023 in 31. decembrom 2023. Če posodobitev iz člena 11(2) Uredbe (EU) 2021/241 privede do posodobljenega najvišjega finančnega prispevka za Italijo, ki je nižji od 68 880 513 747 EUR, se razlika med posodobljenim najvišjim finančnim prispevkom in zneskom v višini 47 925 096 762 EUR da na voljo za pravno obveznost, ki se sprejme v skladu s postopkom iz člena 20(8) Uredbe (EU) 2021/241 med 1. januarjem 2023 in 31. decembrom 2023.

¹ Ta znesek ustreza dodeljenim finančnim sredstvom po odbitku sorazmernega deleža stroškov Italije iz člena 6(2) Uredbe (EU) 2021/241, izračunanega v skladu z metodologijo iz člena 11 navedene uredbe.

2. Komisija da Italiji na voljo finančni prispevek Unije v obrokih v skladu s Prilogo k temu sklepu. Znesek v višini 8 954 466 787 EUR se izplača kot predhodno financiranje in je enak 13 odstotkom finančnega prispevka. Komisija lahko predhodno financiranje in obroke izplača v eni ali več tranšah. Višina tranš je odvisna od razpoložljivosti sredstev.
3. Predhodno financiranje se izplača pod pogojem, da začne veljati sporazum o financiranju, in v skladu z navedenim sporazumom. Predhodno financiranje se obračuna tako, da se sorazmerno odšteje od plačila obrokov.
4. Izplačilo obrokov v skladu s sporazumom o financiranju je pogojeno z razpoložljivim financiranjem in sklepom Komisije, sprejetim v skladu s členom 24 Uredbe (EU) 2021/241, da Italija zadovoljivo izpolnjuje ustrezne mejnike in cilje, opredeljene v zvezi z izvajanjem načrta za okrevanje in odpornost. S pridržkom začetka veljavnosti pravnih obveznosti iz odstavka 1 mora Italija za upravičenost do plačila mejnike in cilje doseči najpozneje do 31. avgusta 2026.

Člen 3

Podpora v obliki posojila

1. Unija da Italiji na voljo posojilo v višini največ 122 601 810 400 EUR.
2. Komisija da Italiji na voljo podporo v obliki posojila v obrokih v skladu s Prilogo k temu sklepu. Znesek v višini 15 938 235 352 EUR se izplača kot predhodno financiranje in je enak 13 odstotkom posojila. Komisija lahko predhodno financiranje in obroke izplača v eni ali več tranšah. Višina tranš je odvisna od razpoložljivosti sredstev.
3. Predhodno financiranje se izplača pod pogojem, da začne veljati posojilna pogodba, in v skladu z navedeno pogodbo. Predhodno financiranje se obračuna tako, da se odšteje od plačila obrokov.
4. Izplačilo obrokov v skladu s posojilno pogodbo je pogojeno z razpoložljivim financiranjem in sklepom Komisije, sprejetim v skladu s členom 24 Uredbe (EU) 2021/241, da Italija zadovoljivo izpolnjuje dodatne mejnike in cilje, ki jih zajema posojilo ter ki so opredeljeni v zvezi z izvajanjem načrta za okrevanje in odpornost. Dodatni mejniki in cilji, ki jih zajema posojilo, so upravičeni do plačila, če jih Italija doseže najpozneje do 31. avgusta 2026.

Člen 4
Naslovnik

Ta sklep je naslovljen na Italijansko republiko.

V ...,

Za Svet
predsednik
